

Name: _____

Class: _____

 ion: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

કલિદાસ

Kalidasa • Std 5 Reading • Cultural
સંસ્કૃત મહાકવિ • Hard level

~150 words

35 min

8 Exercises

100 marks

પાઠ વાંચો (Read the Passage)

કલિદાસ સંસ્કૃત સાહિત્ય ના સૌથી મહાન કવિ હતા. તેઓ ઈ.સ. ૪થી-૫મી સદી માં થયા - ગુપ્ત સામ્રાજ્ય ના સમય. ગુપ્ત રાજા વિક્રમાદિત્ય ના "નવ રત્નો" માં તેઓ હતા. કલિદાસ ની વાર્તા interesting છે. શરૂઆત માં તેઓ મૂર્ખ ગણાતા. એક રાજકુમારી તેમના થી લગ્ન કરવા તૈયાર નહોતી. એક ષડયંત્ર થી લગ્ન થયા - પણ રાજકુમારી એ સત્ય જાણી ને કલિદાસ ને ઘર માંથી કાઢી મુક્યા. કલિદાસ માતા કાળી ની ભક્તિ કરી. દેવી એ વરદાન આપ્યું - અને કલિદાસ મહાન કવિ બન્યા. "કલિ-દાસ" = "કાળી નો સેવક." તેમની પ્રખ્યાત કૃતિઓ: "અભિજ્ઞાન શાકુંતલમ્" - શકુંતલા-દુષ્યંત ની વાર્તા (નાટક), "રઘુવંશમ્" - રામ ના વંશ ની વાર્તા (કાવ્ય), "મેઘદૂતમ્" - વાદળ ને દૂત બનાવી પ્રિયા ને સંદેશ. તેમને "ભારતના શેક્સપિયર" પણ કહે છે.

શબ્દાવલી (Vocabulary) - 10 શબ્દો

#	Gujarati	Phonetic	English
1	મહાકવી	<i>mahakavi</i>	Great Poet
2	સંસ્કૃત	<i>sanskrit</i>	Sanskrit
3	રત્નો	<i>ratno</i>	Jewels
4	મૂર્ખ	<i>murkh</i>	Foolish
5	ષડયંત્ર	<i>shadyantra</i>	Conspiracy
6	દેવી	<i>devi</i>	Goddess
7	વરદાન	<i>vardan</i>	Blessing
8	નાટક	<i>natak</i>	Drama
9	કાવ્ય	<i>kavya</i>	Poetry
10	દૂત	<i>doot</i>	Messenger

પાઠ નો બોધ (Moral of the Story)

મૂર્ખ થી મહાન - ભક્તિ + મહેનત.

Topic: સંસ્કૃત મહાકવી

Genre: Cultural • Difficulty: Hard
આ પાઠ માં કલિદાસ વિશે જાણીશું.

Exercise 1: પ્રશ્નો (Comprehension Questions) 12 marks • 10 min**1 Q. કયા સામ્રાજ્ય?**

A: _____

(Expected: ગુપ્ત સામ્રાજ્ય)

2 Q. કોના નવ રત્નો?

A: _____

(Expected: વિક્રમાદિત્ય ના)

3 Q. કલિદાસ નો અર્થ?

A: _____

(Expected: કાળી નો સેવક)

4 Q. કયું નાટક?

A: _____

(Expected: અભિજ્ઞાન શાકુંતલમ્)

5 Q. મેઘદૂત માં દૂત?

A: _____

(Expected: વાદળ)

6 Q. કયા નામ થી?

A: _____

(Expected: ભારતના શેક્સપિયર)

2 MCQ - Multiple Choice 5 marks • 4 min**Q1. કયા સામ્રાજ્ય?**

- (a) કાળી નો સેવક
(c) અભિજ્ઞાન શાકુંતલમ્

- (b) વાદળ
(d) ગુપ્ત સામ્રાજ્ય

Q2. કોના નવ રત્નો?

- (a) વાદળ
(c) ભારતના શેક્સપિયર

- (b) વિક્રમાદિત્ય ના
(d) અભિજ્ઞાન શાકુંતલમ્

Q3. કલિદાસ નો અર્થ?

- (a) કાળી નો સેવક
(c) ગુપ્ત સામ્રાજ્ય

- (b) ભારતના શેક્સપિયર
(d) વાદળ

3 સાચું/ખોટું (True/False) 5 marks • 4 min

1. ગુપ્ત સામ્રાજ્ય માં.

T F

2. શર્યાત માં મહાન કવી.

T F

3. "શાકુંતલમ્" નાટક.

T F

4. મેઘદૂત માં ચંદ્ર દૂત.

T F

5. "ભારતના શેક્સપિયર".

T F

4 શબ્દાર્થ જોડો (Match Word-Meaning) 5 marks**Gujarati**

1. મહાકવી
2. સંસ્કૃત
3. રત્નો
4. મૂર્ખ
5. ષડયંત્ર

English

- A. Conspiracy
B. Foolish
C. Jewels
D. Sanskrit
E. Great Poet

5 સારાંશ લખો (Write Summary) 5 marks

આ પાઠ નો ૩ વાક્ય નો સારાંશ લખો:

શું તમે જાણો છો? (Did You Know?)

- ! આ પાઠ "કાલિદાસ" Cultural category નો છે.
- ! આ વાર્તા આપણને "સંસ્કૃત મહાકવિ" શીખવે છે.
- ! આવી similar વાર્તાઓ બાળકો ને inspire કરે છે.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes)

✗ પાઠ ઝડપથી વાંચવો	✓ ઘીમે વાંચો + સમજો
✗ Vocabulary skip કરવી	✓ દરેક શબ્દ સમજો
✗ Q&A યાદ રાખવી	✓ સમજો, માત્ર memorize ન કરો

Cross-Curricular Connections

- > **Art:** કલા + સૌંદર્ય
- > **Music:** સંગીત + લય
- > **Literature:** સાહિત્ય

Bonus Challenge (+5 marks)

આ પાઠ ના main character ની જગ્યાએ તમે હોત તો કેવી રીતે react કરત? ૫ વાક્ય માં લખો.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** આજે વાદળ ની જગ્યાએ કોને દૂત?
- Q2.** આ પાઠ માં તમને કયો ભાગ સૌથી interesting લાગ્યો?
- Q3.** આ topic માટે તમે વધારે શું જાણવા માગો?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** આ topic (કલિદાસ) વિશે ૫ વાક્ય નો essay લખો.
- P2:** આ વાર્તા ની drawing/painting કરો.
- P3:** આ વાર્તા ની timeline (time-line) બનાવો.

Reading Recommendations

NCERT Std 5 Gujarati textbook
 "કલિદાસ" વિશે વધારે online articles
balgujarati.com/std5/reading/

Self-Evaluation Rubric

Criteria	Excellent	Good	Avg	Need Practice
Reading Speed	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Understanding	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Vocabulary	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Q&A Skills	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1

✓ ANSWER KEY - All Exercises

Exercise 1 - Q&A (12 marks):

1. ગુપ્ત સામ્રાજ્ય
2. વિક્રમાદિત્ય ના
3. કાળી નો સેવક
4. અભિજ્ઞાન શાકુંતલમ્
5. વાદળ
6. ભારતના શેક્સપિયર

Exercise 4 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Great Poet)
2. 2 → D (Sanskrit)
3. 3 → C (Jewels)
4. 4 → B (Foolish)
5. 5 → A (Conspiracy)

Exercise 2 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (d) ગુપ્ત સામ્રાજ્ય
2. Q2 → (b) વિક્રમાદિત્ય ના
3. Q3 → (a) કાળી નો સેવક

Exercise 3 - T/F (5 marks):

1. 1. True
2. 2. False
3. 3. True
4. 4. False
5. 5. True

Exercise 5 - Summary (5 marks):

(Personal - any correct summary)

Sample idea: પાઠ માં main events અને moral cover કરો.

Total: 32 marks + Bonus 5 = 37 (Self-Eval: 16 separate)

Reading Tips (વાંચન યુક્તિ)

- પ્રથમ વખત - ઝડપથી વાંચો (skim) - overview માટે
- બીજી વખત - ધીમે વાંચો - સમજવા માટે
- ત્રીજી વખત - main points underline કરો
- દરરોજ ૧ પાઠ વાંચો - ૩૫ દિવસ માં બધાં complete

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે પાઠ ની ચર્ચા કરો - એ સમજ વધારે
- મુશ્કેલ શબ્દો બાજુ માં લખો - vocabulary list
- દરરોજ ૧૫-૨૦ મિનિટ વાંચન જરૂરી
- પાઠ થી મળતો બોધ life માં apply કરો

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

(Student Name)

has successfully completed

કલિદાસ (Kalidasa)

Std 5 Reading - Cultural • GSEB Aligned

Parent / Guardian

Teacher / Date